

18. 6. 2014

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Účast členů statutárních orgánů v systému sociálního zabezpečení

S ohledem na blížící se konec přechodného období pro úpravu odměňování členů statutárního orgánu, který byl stanoven § 777 odst. 3 zákona č. 90/2012, o obchodních korporacích a družstvech (dále jen „ZOK“) do 30. června 2014, je vhodné opakovaně promluvit na téma možností úpravy odměňování členů statutárních orgánů s ohledem na jejich účast v systému sociálního zabezpečení, resp. pojištění.

Z pohledu účasti člena statutárního orgánu je možno říci, že na rozdíl od rekodifikace soukromého práva zavedené do českého právního řádu s účinností od 1. 1. 2014, nedošlo v oblasti práva sociálního zabezpečení k větším legislativním změnám. Zákonem předepsaná výše odvodů na pojistné u členů statutárního orgánu je srovnatelná s úpravou odvodů na pojistném u zaměstnanců. Některé instituty sociálního zabezpečení však mají ve svém důsledku odlišný dopad na jejich praktické využití. Tento příspěvek si klade za cíl na tyto skutečnosti upozornit, a zároveň nabídnout praktická řešení této problematiky.

Účast na sociálním pojištění členů statutárního orgánu je založena automaticky ze zákona, když zákon o pojistném na sociální zabezpečení, zák. č. [589/1992](#) Sb. ve znění pozdějších předpisů, stanoví v § 3 bodě 14, že se členové statutárních orgánů považují pro účely tohoto zákona za zaměstnance. Obdobným způsobem je založena i účast členů statutárního orgánu v systému veřejného zdravotního pojištění.

Níže pro přehlednost uvádím tabulku s procentuální výší odvodů na jednotlivé systémy sociálního pojištění:

Pojištění		% z vyměřovacího základu, tj. z úhrnu příjmů, které jsou předmětem daně z příjmů fyzické osoby a nejsou od daně osvobozeny, a to peněžitě i nepeněžitě plnění
Sociální pojištění	Nemocenské pojištění	2,3 %
	Důchodové pojištění	21,5 % + 6,5 % (resp. 3,5 %) – záleží, zda je osoba účastna důchodového spoření, tj. II. pilíře důchodového pojištění
	Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	1,2 %
Zdravotní pojištění		13,5% (4,5 % hradí zaměstnanec + 9 % odvádí zaměstnavatel)

Nejvýraznější jsou praktické dopady na status zaměstnance ve srovnání s členy statutárního orgánu v případě výplaty nemocenského za dobu dočasné pracovní neschopnosti.

Zaměstnanci, který byl uznán dočasně práce neschopným, bude vyplácena po uplynutí karenční doby ze strany zaměstnavatele náhrada mzdy nebo platu ve výši 60 % průměrného redukovaného výdělku (4. - 14. den), následně převezme tuto povinnost ČSSZ, která zaměstnanci bude počínaje 15. dnem jeho nemoci poskytovat peněžitou dávku nemocenského pojištění, tzv. nemocenské.

Pro srovnání uvedme příklad na jednateli, který byl uznán jako dočasně práce neschopný. Jednateli bude v takové případě poskytována až dávka nemocenského ze strany ČSSZ (od 15. dne jeho pracovní neschopnosti). Z praktického hlediska se tedy nabízí následující řešení, jak úpravu nastavit tak, aby byla pro členy statutárních orgánů příznivější.

Ust. § 59 odst. 1 ZOK umožňuje podřídít smlouvu o výkonu funkce (dále jen „smlouva“), i jiné právní úpravě než úpravě obsažené v ZOK, či subsidiárně v občanském zákoníku, proto by bylo možné ve smlouvě výslovně stanovit, že se např. režim práce dočasně neschopného podřizuje příslušné úpravě zákoníku práce, nebo by bylo možno výslovně ve smlouvě vyjádřit, že pokud je doba, kdy je člen statutárního orgánu uznán za práce dočasně neschopného náleží mu odměna v určité výši, dále by bylo možno nastavit například i poměrné snižování odměny v závislosti na délce trvání pracovní neschopnosti.

Závěrem si dovoluji upozornit na situace, kdy je ve smlouvě výslovně uvedeno, že je výkon funkce člena statutárního orgánu bezplatný, totéž platí rovněž pro případy, kdy není uvedeno odměňování ve smlouvě v přechodném období do souladu s platnou právní úpravou. Pokud je výkon funkce bezplatný, není založena povinná účast v systému sociálního zabezpečení. Hranicí pro povinný odvod na sociální pojištění je částka ve výši 2.500 Kč měsíčně (tzv. zaměstnání malého rozsahu). Pokud chce být člen statutárního orgánu účasten systému sociálního pojištění, je jeho účast dobrovolná (lze předpokládat, že si ji v takovém případě zajišťuje sám). Samozřejmě záleží opět na výslovné úpravě smlouvy, v níž může být stanoveno, že společnost za člena statutárního orgánu odvádí odvody na sociální pojistné, vhodné je rovněž uvést v jaké výši (jako u zaměstnanců, nebo jako v případě dobrovolných pojištěnců).

Odlišná situace u bezplatného výkonu funkce nastává v případě odvodů na zdravotní pojištění, které je odváděno bez ohledu na výši příjmu pojištěnce (účást na pojištění je založena ze zákona). I v tomto případě je vhodné uvést výslovnou úpravu způsobu provádění těchto odvodů ve smlouvě (zejména s ohledem na výši částky, z níž je odvod realizován, obvykle se v praxi vychází z částky 8.500,- Kč odpovídající minimálnímu vyměřovacímu základu), a to především s ohledem na související daňové aspekty odměňování členů statutárních orgánů.

Eva Kratochvílová,
advokátní koncipientka

[Švehlík & Mikuláš advokáti s. r. o.](#)

Purkyňova 2
110 00 Praha 1

Tel.: +420 211 222 244
e-mail: info@samak.cz

Další články:

- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)
- [Silná koruna: jaké dopady má posilující koruna na české firmy](#)
- [Problematické aspekty změn v úpravě odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku](#)